

محاسبه‌ی حق بیمه‌ی اتومبیل براساس عوامل مؤثر در ایمنی جاده‌ای

اسماعیل آیتی^۱، حمید فرهادملاشاهی^۲، کسری خواجه‌جوی^۳

۱- استاد، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده مهندسی، گروه عمران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده مهندسی، گروه عمران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده مهندسی، گروه عمران

eayati@um.ac.ir
hamidfarhad@yahoo.com
khajavikasra@gmail.com

خلاصه

با استناد به آمارهای موجود، عواملی که در تعیین نرخ حق بیمه دخالت دارند به دو دسته تقسیم می‌شوند: اتومبیل و راننده. بررسی‌های آماری که در مورد نرخ بیمه‌ی اتومبیل صورت گرفته، نشان‌دهنده‌ی آن است که تعیین نرخ بیمه با توجه به خصوصیات راننده و نحوه‌ی رانندگی وی، بسیار دقیق‌تر از نرخ‌ی است که براساس ارزیابی مشخصات فنی اتومبیل به‌دست می‌آید. ثابت شده است که در اغلب حوادث رانندگی، ویژگی‌های راننده نسبت به مشخصات اتومبیل مؤثرتر می‌باشد.

در این مقاله به عواملی چون سن، جنسیت و میزان مسافت پیموده‌شده‌ی سالیانه پرداخته شده است. عناصر یاد شده، رابطه‌ی مستقیم با ایمنی راه داشته و تعیین حق بیمه براساس عوامل فوق نقش بسزایی در افزایش ایمنی راه دارد.

کلمات کلیدی: ایمنی جاده‌ای، تصادفات، حق بیمه‌ی اتومبیل، تلفات جاده‌ای.

۱. مقدمه

به‌طور کلی حق بیمه‌ی شخص ثالث در ایران براساس ویژگی‌های وسیله‌ی نقلیه تعیین می‌شود و ویژگی‌های راننده و میزان ریسک در تعیین حق بیمه مؤثر نمی‌باشد در نتیجه دو راننده با ویژگی‌های بسیار مختلف و میزان ریسک متفاوت حق بیمه‌ی یکسانی می‌پردازند. این روش تعیین حق بیمه که بدون در نظر گرفتن ویژگی‌های فردی راننده و میزان ریسک تصادف به تعیین حق بیمه می‌پردازد عادلانه نبوده و هم‌چنین نمی‌تواند نقش بازدارنده‌ای در کاهش تصادفات داشته باشد. هرچند شرکت‌های بیمه برای تشویق رانندگان به کاهش تصادفات با کسر درصدی از حق بیمه به تشویق رانندگان بدون تصادف و جریمه‌ی رانندگان مقصر در تصادف می‌پردازد اما در نظر نگرفتن احتمال وقوع تصادف و عدم توجه به ویژگی‌های شخصیتی رانندگان ضعف بزرگی به‌شمار می‌آید.

با توجه به اجباری بودن بیمه‌ی شخص ثالث در ایران، کلیه‌ی رانندگان وسایل نقلیه‌ی موتوری موظف به خرید این نوع بیمه‌نامه می‌باشند. در سال ۱۳۸۳، در رشته‌ی شخص ثالث بیش از ۶/۱ میلیون بیمه‌نامه صادر شده است که هم‌چنان حجم عمده‌ای (۹۳/۸ درصد) از تعداد بیمه‌های صادره‌ی بازار بیمه را تشکیل می‌دهد. در همین سال، رقم مطلق خسارت پرداختی رشته‌ی شخص ثالث با ۱۳/۷ درصد افزایش به ۵۸۴۶/۳ میلیارد ریال رسیده است که بالاترین میزان را در میان رشته‌های بیمه‌ای دارد [۱]. با توجه به اعداد و ارقام ذکر شده بایستی تحولی در بیمه‌ی اتومبیل و نحوه‌ی تعیین نرخ بیمه رخ دهد. البته بایستی شرکت‌های بیمه‌ای با رویکرد افزایش ایمنی ترافیکی به هدف کاهش خسارت در رشته‌ی شخص ثالث و افزایش سود بیندیشند.

امروزه، بیشتر کشورهای پیشرفته‌ی جهان در جهت کاهش تلفات جاده‌ای و افزایش ایمنی راه‌ها اقدامات زیادی انجام داده‌اند که استفاده از آن راه کارها می‌تواند برای سایر کشورها نیز مورد استفاده قرار گیرد. یکی از این راه کارها تعیین حق بیمه‌ی وسایل نقلیه‌ی موتوری بر اساس میزان احتمال وقوع تصادف با توجه به ویژگی‌های فردی راننده و میزان در معرض قرار گرفتن وی می‌باشد. البته بایستی در استفاده از تجربیات سایر کشورها شرایط فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی کشورمان نیز در نظر گرفته شود و راه کارهای مذکور بدون مطالعه استفاده نشود.